യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണപ്രകരണം ഉത്തരാർധം)/സർഗം 41

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
അസ്വഭാവസ്വഭാവോ ഽയം സർവോ ഽഹംതാദിവേദനഃ .
സ്വഭാവൈകസ്വഭാവേന നിർവാണീക്രിയതാം സ്വയമ് .. 1
യത്രാദിത്യോ ഭവേത്തത്ര യഥാലോകസ്തഥാ ഭവേത് .
പരം വിഷയവൈരസ്യം തത്ര യത്ര പ്രബുദ്ധധീഃ .. 2
അകർതൃകർമകരണമദൃശ്യദ്രഷ്ടൃദർശനമ് .
ജഗദഗ്രാഹ്യസംഭാരമഭിത്തൗ ചിത്രമുത്ഥിതമ് .. 3
ന ചോത്ഥിതം കിംച ന വാ ശാന്തേ ശാന്തം യഥാസ്ഥിതമ് .
അനാമയം പരം ബ്രഹ്മ സത്യമവ്യയമേവ തത് .. 4
ചിച്ചമത്കാരമാത്രാത്മകല്പനാരങ്ഗരഞ്ജനാഃ .
സംഖ്യാതും കേന ശക്യന്തേ ഖേ ജഗച്ചിത്രപുത്രികാഃ .. 5
രസഭാവവികാരാഢ്യം നൃത്യന്ത്യഭിനയൈർനവൈഃ .
പരമാണുപ്രതി പ്രായഃ ഖേ സ്ഫുരന്ത്യമ്ബരാത്മികാഃ .. 6
സർവർതുശേഖരധരാ ദിഗ്ബാഹുലതികാകുലാഃ .
പാതാലപാദലതികാ ബ്രഹ്മലോകശിരോധരാഃ .. 7
ചന്ദ്രാർകലോലനയനാസ്താരോത്കരതനൂരുഹാഃ .
സപ്തലോകാങ്ഗലതികാഃ പരിതോച്ഛാമ്ബരാമ്ബരാഃ .. 8 .
ദ്വീപാമ്ബുരാശിവലയാ ലോകാലോകാദ്രിമേഖലാഃ .
ഭൂതഭാരചലജ്ജീവപ്രവഹത്പ്രാണമാരുതാഃ .. 9
വനോപവനവിന്യാസഹാരകേയൂരഭൂഷിതാഃ .
പുരാണവേദവചനാഃ ക്രിയാഫലവിനോദനാഃ .. 10
ത്രിജഗത്പുത്രികാനൃത്യം യദിദം ദൃശ്യതേ പുരഃ .
ബ്രഹ്മവാരിദ്രവത്വം തത്തദ്ബ്രഹ്മാനിലവേപനമ് .. 11
അസ്വഭാവസ്ഥിതൈവാസ്യ കാരണം കാരണാത്മകമ് .
അസുഷുപ്തം സ്ഥിതാ സ്വാപേ സ്വപ്നസ്യേവ സതീവ സാ .. 12
അസുഷുപ്തസുഷുപ്തസ്ഥഃ സ്വഭാവം ഭാവയൻഭവ .
ജാഗ്രത്യപി ഗതവ്യഗ്രോ മാ സ്വപ്നമിദമാശ്രയ .. 13
യജ്ജാഗ്രതി സുഷുപ്തത്വം ബോധാദരസവാസനമ് .
തം സ്വഭാവം വിദുസ്തജ്ജ്ഞാ മുക്തിസ്തത്പരിണാമിതാ .. 14
അകർതൃകർമകരണമദൃശ്യദ്രഷ്ടൃദർശനമ് .
അരൂപാലോകമനനം സ്ഥിതം ബ്രഹ്മ ജഗത്തയാ .. 15
കാന്തേ കാന്തം പ്രകചതി പൂർണേ പൂർണം വ്യവസ്ഥിതമ് .
ദ്വിത്വൈക്യരഹിതേ ഭാതി ദ്വിത്വൈക്യപരിവർജിതമ് .. 16
സത്യം സത്യേ സ്ഥിതം ശാന്തം സർഗാത്മന്യാത്മനി സ്വയമ് .
ആകാശകോശസദൃശം ശിലാജഠരസംനിഭമ് .. 17
സുരത്നജഠരാകാരം ഘനമപ്യമ്ബരോപമമ് .

പ്രതിബിമ്ബമിവ ക്ഷുബ്ധമപ്യക്ഷുബ്ധമസച്ച സത് .. 18
ഭവിഷ്യന്നവനിർമാണം ചേതസീവ സ്ഥിതം പുരമ് .
ബ്രഹ്മ ബൃംഹിതഭാരൂപമഭേദീകൃതമാനസമ് .. 19
യഥാ സംകല്പനഗരം സംകല്പാന്നൈവ ഭിദ്യതേ .
തഥായം ജഗദാഭാസഃ പരമാർഥാന്ന ഭിദ്യതേ .. 20
ഹേമപീഠമിവാനേകഭവിഷ്യത്സംനിവേശവത് .
ലക്ഷ്യമാണമപി സ്ഫാരം ശാന്തമവ്യയമാസ്ഥിതമ് .. 21
അജസ്രനാശോത്പാദാഢ്യമേകരൂപമനാമയമ് .
അനാശോത്പാദമജരമനേകമിവ കാന്തിമത് .. 22
ബ്രഹ്മൈവ ശാന്തിഘനഭാവഗതം വിഭാതി
സർഗോദയേന വിഗതാസ്തമയോദയേന .
വ്യോമേവ ശൂന്യവിഭവേന ഗലത്സ്വഭാവ-
ലാഭം പ്രതി പ്രസഭമേവ നനു പ്രബുദ്ധേ .. 23

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠമഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേഷു
നിർവാണപ്രകരണേ ഉത്തരാർധേ+ സ്വരൂപ-വി+ശ്രാ+ന്ത്യർഥ-മുപദേശ-കരണംൻ
നാമൈക-
ചത്വാരിംശഃസ് സർഗഃ .. 41 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
14.12.2023